CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

MGE 2020

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

PESEL

miejsce na naklejkę

EGZAMIN MATURALNY Z GEOGRAFII
POZIOM ROZSZERZONY

TERMIN: **dodatkowy 2020 r.**
CZAS PRACY: **180 minut**
LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **60**

NOWA FORMUŁA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 26 stron (zadania 1–35) oraz barwny materiał źródłowy (strony I–IV). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Barwny materiał źródłowy możesz wyrwać ze środka, ale po zakończeniu pracy włóż go do arkusza egzaminacyjnego.
3. Wskazane zadania wykonaj na podstawie barwnego materiału źródłowego. Barwną mapę szczegółową – materiał źródłowy do zadań od 8. do 14. – zamieszczono na stronie II załącznika.
4. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
5. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
6. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
7. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
8. Możesz korzystać z linijki, lupy i kalkulatora prostego.
9. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
10. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

MGE-R1_**1**P-203

MGE 2020

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Układ graficzny
© CKE 2015

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 1.

Zadanie wykonaj na podstawie fotografii, na której utrwalono widomy ruch ciał niebieskich na sklepieniu niebieskim. Literą A oznaczono położenie Gwiazdy Polarnej znajdującej się na wysokości 48° nad horyzontem (strona I barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 1.1. (0−1)

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	Ruch ciał niebieskich utrwalony na fotografii jest konsekwencją ruchu obiegowego Ziemi.	**P**	**F**
2.	Na fotografii strzałką wskazano kierunek widomego ruchu gwiazd.	**P**	**F**
3.	Wysokość Gwiazdy Polarnej w miejscu obserwacji ulega cyklicznym zmianom między latem a zimą.	**P**	**F**

Zadanie 1.2. (0−1)

Podaj szerokość geograficzną miejsca, w którym wykonano fotografię Gwiazdy Polarnej.

Szerokość geograficzna: .....

Zadanie 2. (0−1)

Dobierz do podanych poniżej ciał niebieskich, wchodzących w skład Układu Słonecznego, po jednej z wymienionych charakterystycznych cech (A–D). Wpisz obok nazw ciał niebieskich właściwe litery.

A. Krążą po orbitach wokół planet.
B. Zachodzą w nich reakcje termojądrowe.
C. Krążą wokół Słońca po bardzo spłaszczonych orbitach.
D. Mają niewielką średnicę, krążą wokół Słońca głównie między Marsem a Jowiszem.

Księżyce ..... Komety ..... Planetoidy .....

Zadanie 3.

Na rysunku przedstawiono schemat cyrkulacji atmosfery.

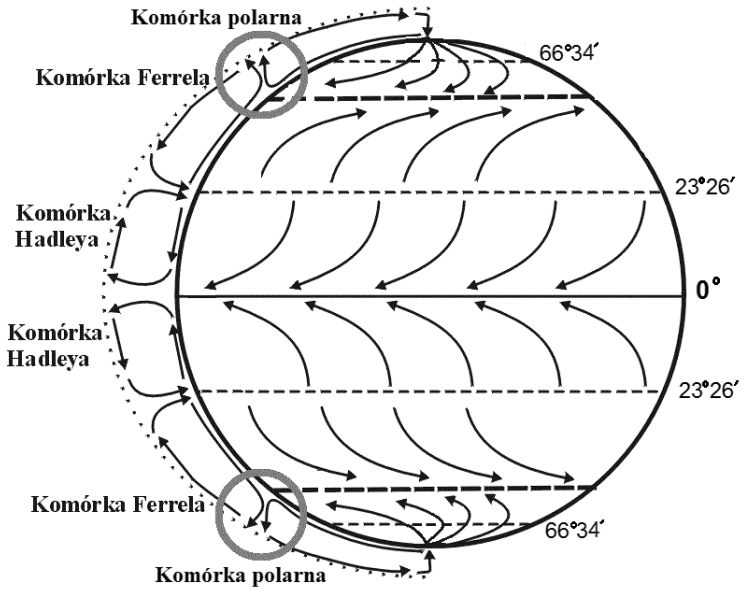

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 3.1. (0–2)

Na rysunku szarymi okręgami oznaczono strefy kontaktu mas powietrza w komórkach Ferrela z masami powietrza w komórkach polarnych.

Wyjaśnij, odwołując się do cyrkulacji mas powietrza, dlaczego w strefach między komórką Ferrela a komórką polarną, zaznaczonych na rysunku, dochodzi do powstania frontu atmosferycznego.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 3.2. (0–1)

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F, jeśli jest fałszywa.

1.	W komórkach Ferrela, w dolnej troposferze na obu półkulach, dominują stałe wiatry o składowej północno-wschodniej.	**P**	**F**
2.	W ciągu roku przedstawione na rysunku położenie komórek Hadleya się nie zmienia.	**P**	**F**
3.	W sytuacji przedstawionej na rysunku pasaty na półkuli północnej są wiatrami północno-zachodnimi.	**P**	**F**

Zadanie 3.3. (0–2)

Na podstawie rysunku i własnej wiedzy wyjaśnij, jak dochodzi do powstania na półkuli północnej w szerokościach okołobiegunowych układu stałych wiatrów północno-wschodnich.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4.

Na mapie przedstawiono linią ciągłą położenie międzyzwrotnikowej strefy zbieżności pasatów w lipcu, a linią przerywaną – w styczniu.

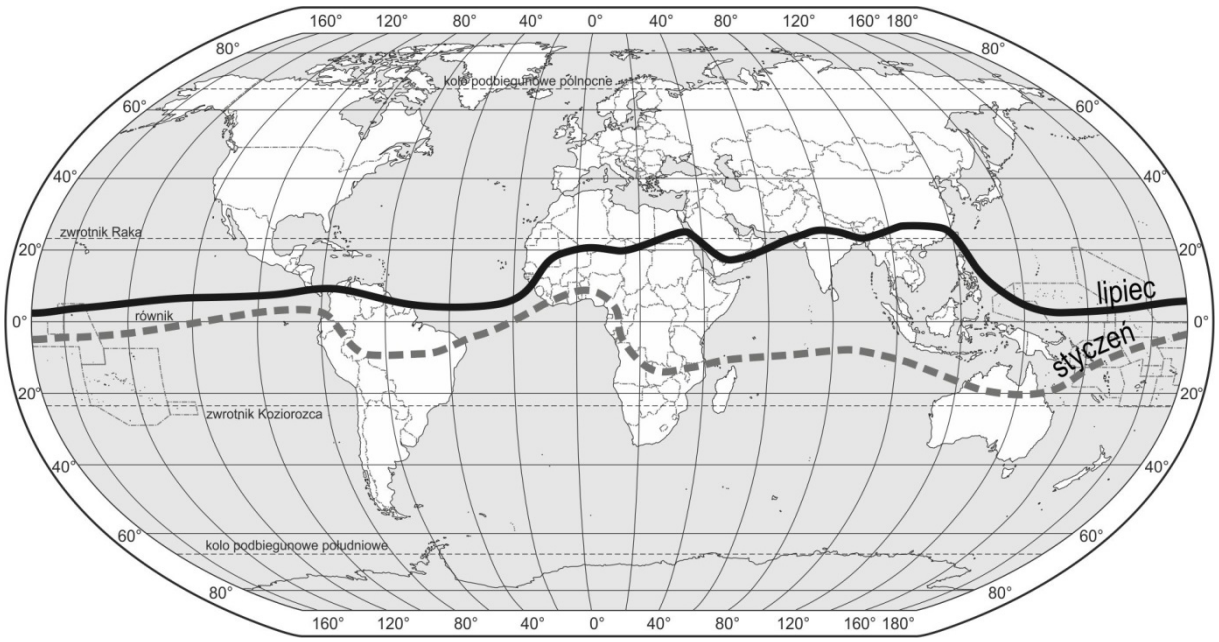

Na podstawie: L. Baraniecki, W. Skrzypczak, *Geografia fizyczna ogólna*, Warszawa 2000.

Zadanie 4.1. (0−1)

Podaj przyczynę obserwowanej w ciągu roku zmiany położenia międzyzwrotnikowej strefy zbieżności pasatów.

.....

.....

Zadanie 4.2. (0−1)

Uzupełnij zdania. Wpisz właściwe określenia wybrane spośród podanych w nawiasie.

Międzyzwrotnikowa strefa zbieżności pasatów charakteryzuje się występowaniem (*dużego / małego*) ..... zachmurzenia.

Pasaty sprzyjają żegludze jachtowej na (*wschód / zachód*) ..... .

W północnej Australii występowanie pory deszczowej jest związane z monsunem, który występuje podczas (*termicznego lata / termicznej zimy*) ..... .

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 5. (0−2)

Zadanie wykonaj na podstawie fotografii przedstawiającej krajobraz jednego z pasm górskich Europy, którego najwyższy szczyt o współrzędnych geograficznych (56°47′N; 5°W) znajduje się na wysokości 1344 m n.p.m. (strona I barwnego materiału źródłowego), oraz poniższego wykresu, na którym przedstawiono położenie granicy wieloletniego śniegu.

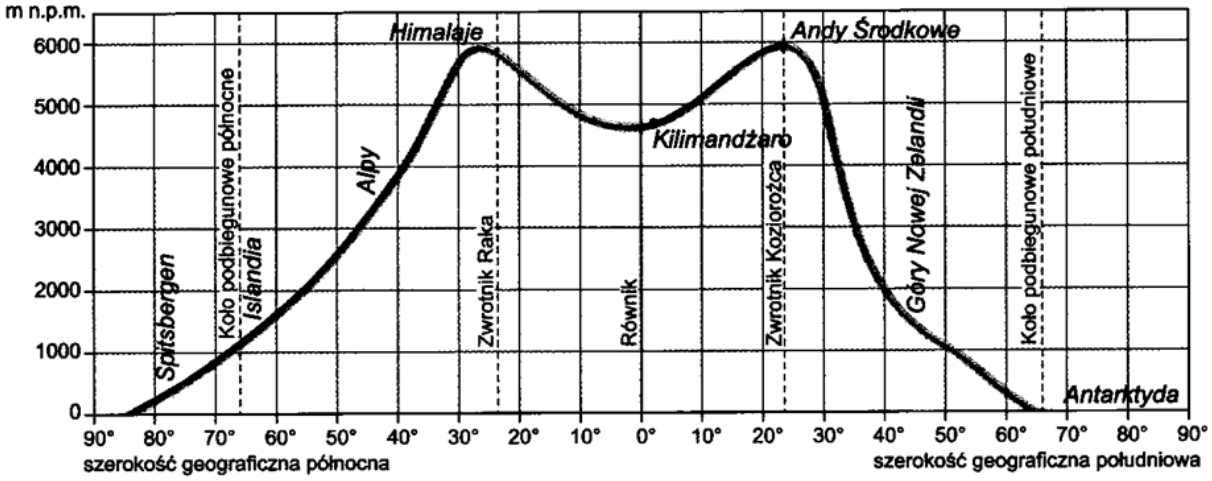

Na podstawie: R. Domachowski, E. Szulc-Dąbrowiecka, M. Wilczyńska-Wołoszyn, *Geografia. Zmienność środowiska geograficznego w czasie i przestrzeni*, Warszawa 2002.

Oceń klimatyczne i geomorfologiczne warunki dla powstania lodowców na obszarze przedstawionym na fotografii. Uzasadnij ocenę na podstawie wykresu i fotografii.

Warunki klimatyczne (*sprzyjające / niesprzyjające*) .....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Warunki geomorfologiczne (*sprzyjające / niesprzyjające*) .....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 6.

Zadanie wykonaj na podstawie rysunku i fotografii, na których przedstawiono wybrane rodzaje skał (strona I barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 6.1. (0−1)

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, lub F – jeśli jest fałszywa.

1.	Zjawiska plutoniczne, w odróżnieniu od zjawisk wulkanicznych, nie wpływają na ukształtowanie powierzchni Ziemi.	**P**	**F**
2.	W miejscu wskazanym strzałką i oznaczonym literą A mogą powstać skały o strukturze porfirowej.	**P**	**F**
3.	Przykładem intruzji oznaczonej na blokdiagramie literą B jest trzon granitowy Tatr Wysokich.	**P**	**F**

Zadanie 6.2. (0−1)

Podaj numer fotografii, na której pokazano skałę tworzącą się w wyniku zastygania magmy w miejscu oznaczonym na blokdiagramie literą B. Podaj nazwę tej skały. Wybór uzasadnij.

Numer fotografii: .....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0−1)

Poniższe klimatogramy sporządzono dla Warszawy i Świnoujścia.

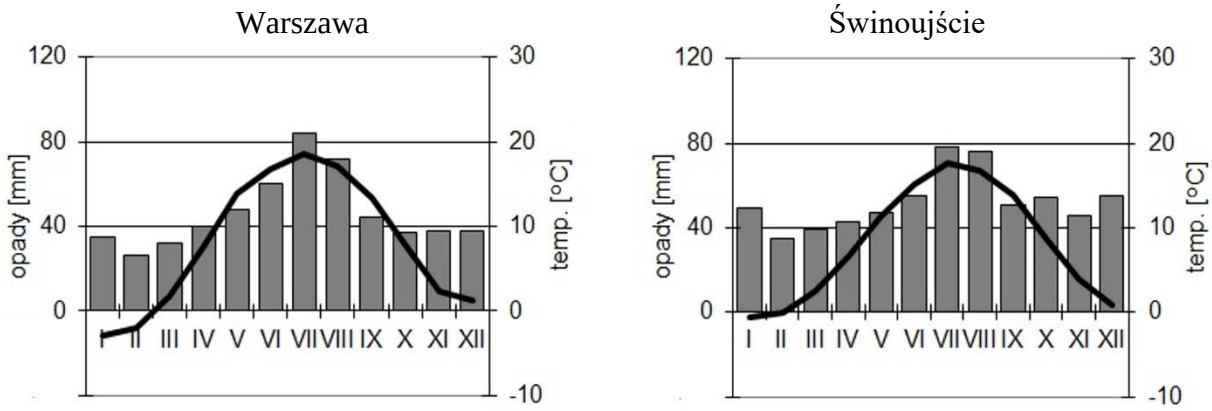

Na podstawie: J. Kądziołka, K. Kocimowski, E. Wołonciej, *Świat w liczbach*, Warszawa 2013.

Na podstawie wykresów podaj dwie cechy klimatu Warszawy świadczące o silniejszych wpływach kontynentalnych w Warszawie niż w Świnoujściu.

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadania od 8. do 14. wykonaj, korzystając z barwnej mapy szczegółowej fragmentu Beskidu Sądeckiego (strona II barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 8. (0–1)

Zadanie wykonaj na podstawie fotografii, na której przedstawiono panoramę Pasma Jaworzyny Krynickiej (strona III barwnego materiału źródłowego).

Zaznacz nazwę wzniesienia, z którego wykonano fotografię.

A. Mikowa (E5)

B. Nowińska Góra (G4)

C. Łysówka (D5)

D. Malnik (H6)

Zadanie 9. (0–1)

Na profilach oznaczonych numerami 1 i 2 przedstawiono dwa odcinki czerwonego szlaku.

1

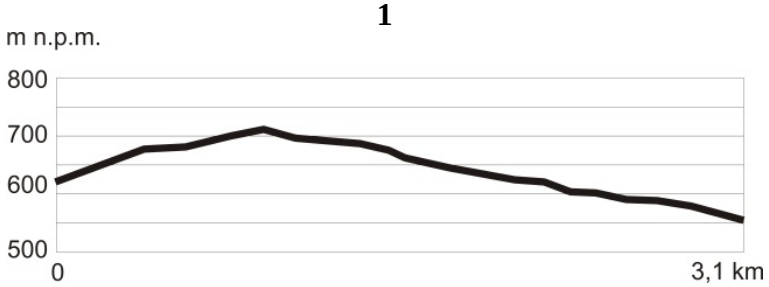

2

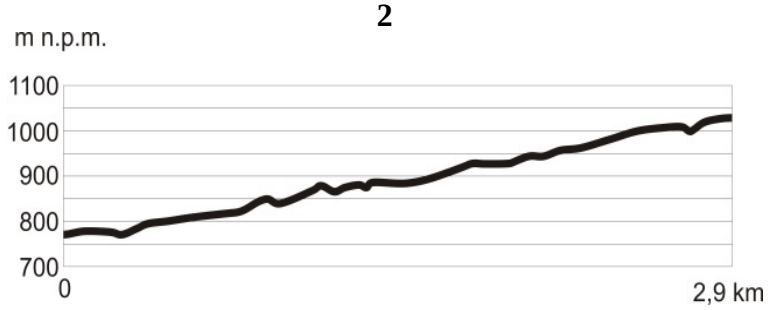

Na podstawie: www.mapa-turystyczna.pl

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Odcinek czerwonego szlaku od Palenicy (B3) do skrzyżowania w Szczawniku (D3) przedstawiono na profilu 1.	**P**	**F**
2.	Odcinek czerwonego szlaku przedstawiony na profilu 2. biegnie dnem doliny polodowcowej.	**P**	**F**
3.	Odcinek czerwonego szlaku położony w obrębie Rezerwatu Żebracze został wyznaczony wzdłuż linii grzbietowej.	**P**	**F**

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 10. (0−1)

Podaj dwie przyrodnicze cechy doliny Popradu przedstawionej na mapie w polu DE6.

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadanie 11. (0−1)

Na podstawie opisów umieszczonych w tabeli rozpoznaj wzniesienia. Wpisz do tabeli nazwę szczytu każdego ze wzniesień oraz jego wysokość bezwzględną.

Lp.	Opis	Nazwa szczytu i jego wysokość (m n.p.m.)
1.	Na wzniesienie kursuje kolej gondolowa. W górnej części północnego stoku znajduje się Schronisko PTTK.	
2.	Przez szczyt przebiega dział wodny pomiędzy zlewniami Milickiego Potoku a potokiem Milik. Oba potoki uchodzą do Popradu.	
3.	Zachodnie stoki wzniesienia opadają do doliny Złockiego Potoku, a wschodnie – do doliny potoku Jastrzębik. Szczyt wzniesienia nie jest zalesiony.	

Zadanie 12. (0−1)

Zadanie wykonaj na podstawie fotografii przedstawiających obiekty sakralne znajdujące się na szlaku cerkiewnej architektury drewnianej. Przy każdej z fotografii podano współrzędne GPS obiektu (strona III barwnego materiału źródłowego).

Uzupełnij tabelę. Podaj nazwy miejscowości, w których znajdują się obiekty przedstawione na fotografiach.

Fotografia	Miejscowość
1.	
2.	

Zadanie 13. (0−1)

Oblicz wysokość Słońca w momencie górowania w pierwszym dniu astronomicznej wiosny w miejscu obiektu sakralnego pokazanego na fotografii 1. (strona III barwnego materiału źródłowego). Zapisz obliczenia.

Obliczenia:

Wysokość Słońca .....

Zadanie 14. (0−2)

Na podstawie barwnej mapy szczegółowej wykaż czterema argumentami, że Muszyna wraz ze swoim otoczeniem ma walory miejscowości turystyczno-uzdrowiskowej. W odpowiedzi uwzględnij zagospodarowanie oraz warunki środowiska przyrodniczego.

1. .....

.....

2. .....

.....

3. .....

.....

4. .....

.....

Zadanie 15. (0–2)

W Bieszczadach wykształciły się trzy piętra roślinności. Piętro pogórza ma obecnie charakter antropogeniczny.

Wpisz do tabeli nazwy dwóch pozostałych pięter roślinności, które wykształciły się w Bieszczadach, oraz typowe dla nich zbiorowiska roślinne. Nazwy pięter roślinności oraz zbiorowisk roślinnych wybierz z podanych.

Piętra roślinności: piętro reglowe, piętro kosówki, piętro hal, piętro turni.

Zbiorowiska roślinne: bory sosnowe, kosodrzewina, lasy bukowo-jodłowe, połoniny.

Nazwa piętra roślinności	Nazwa typowego zbiorowiska roślinnego

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 16. (0–1)

Na mapie przedstawiono Wielkie Jeziora i sieć rzeczną podczas zaniku lądolodu w Ameryce Północnej.

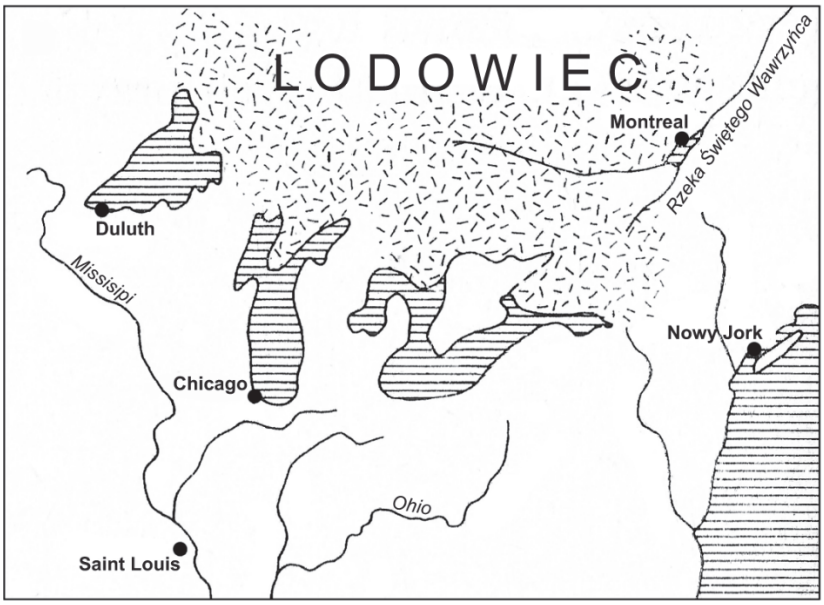

Na podstawie: E. Czaya, *Rzeki kuli ziemskiej*, Warszawa 1987.

W plejstocenie Rzeka Świętego Wawrzyńca nie miała połączenia z Wielkimi Jeziorami. Proces ten nastąpił dopiero podczas ustępowania lądolodu w Ameryce Północnej.

Uzupełnij ciąg przyczynowo-skutkowy – wpisz we właściwe miejsca litery, którymi oznaczono etapy niezbędne do połączenia Rzeki Świętego Wawrzyńca z Wielkimi Jeziorami, wybrane spośród podanych poniżej.

A. Izostatyczne wznoszenie skorupy ziemskiej w rejonie Wielkich Jezior.

B. Przelanie się wód z Wielkich Jezior w kierunku północno-wschodnim.

C. Silna wodna erozja wgłębna wzdłuż krawędzi ustępującego lądolodu.

D. Zmiana zasięgu formacji roślinnych na przedpolu lądolodu.

E. Topnienie południowych fragmentów lądolodu.

F. Ocieplenie klimatu w Ameryce Północnej.

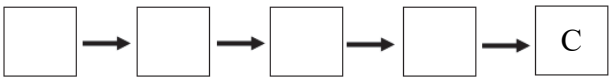

Zadania 17. i 18. wykonaj na podstawie fotografii, na których przedstawiono zmianę zasięgu jednego z lodowców na Alasce (strona III barwnego materiału źródłowego).

Zadanie 17. (0–1)

Podaj nazwę formacji roślinnej, która rozwinęła się na przedpolu zanikającego lodowca.

.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 18. (0–1)

Zaznacz czynnik, który mógł się przyczynić do zmian w zasięgu lodowców na Alasce.

A. Występowanie upwellingu u wybrzeży Alaski.

B. Zmiany w cyrkulacji Prądu Zatokowego na Atlantyku.

C. Obniżanie się granicy wiecznego śniegu w górach na Alasce.

D. Wzrost zawartości metanu (CH_4) i podtlenku azotu (N_2O) w atmosferze.

Zadanie 19. (0–1)

Na wykresie przedstawiono wartości minimalnego i maksymalnego pływu w miejscowości Hantsport (45°05′N, 64°11′W) w Zatoce Fundy w marcu 2014 roku.

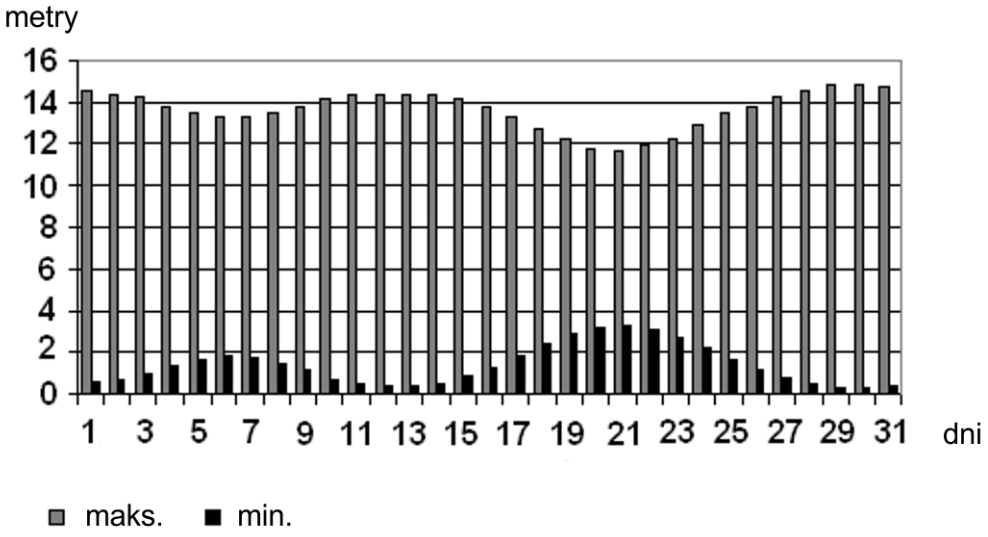

Na podstawie: www.waterlevels.gc.ca

Wyjaśnij, dlaczego w okresie przedstawionym na wykresie wystąpiła różnica w amplitudzie pływów.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 20. (0–2)

Na mapie numerami 1 i 2 oznaczono wybrane odcinki wybrzeży oceanu charakteryzujące się dużą żyznością oblewających je wód oceanicznych.

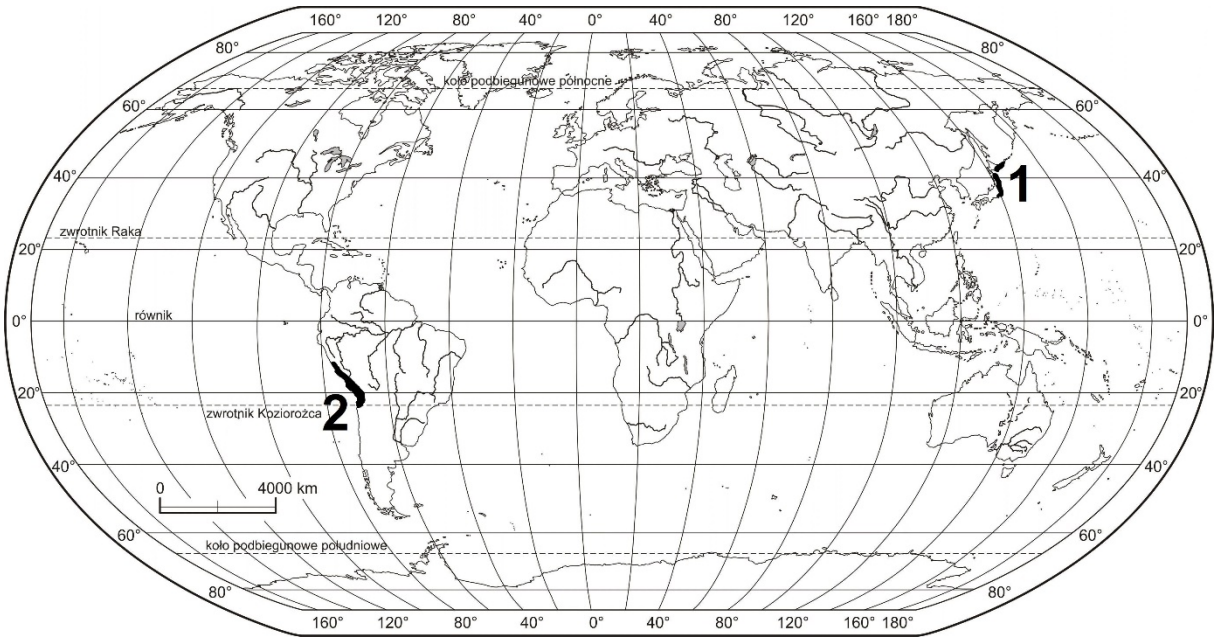

Podaj po jednej przyczynie – innej dla każdego z obszarów – dużej żyzności łowisk u wybrzeży oznaczonych numerami 1 i 2. Wyjaśnij, na czym polega wpływ podanych przyczyn na żyzność łowisk 1 i 2.

Łowisko u wybrzeża 1.

Przyczyna żyzności: .....

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

Łowisko u wybrzeża 2.

Przyczyna żyzności: .....

Wyjaśnienie:

.....

.....

.....

.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 21. (0–1)

Zadanie wykonaj na podstawie fotografii, na których uwidoczniono niektóre cechy gleb laterytowych (strona III barwnego materiału źródłowego).

Na podstawie fotografii i wiedzy własnej oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Gleby laterytowe zawierają dużo próchnicy, o czym świadczy bujna roślinność rozwijająca się na tych glebach.	**P**	**F**
2.	Do powstania gleb laterytowych przyczynia się intensywne wietrzenie chemiczne, któremu sprzyja gorący i wilgotny klimat.	**P**	**F**
3.	Barwa gleby laterytowej wynika z obecności konkrecji związków żelaza i glinu w glebie.	**P**	**F**

Zadanie 22.

Zadanie wykonaj na podstawie mapy, na której przedstawiono zasięg dwóch naturalnych formacji roślinnych (A i B), a numerami 1–4 oznaczono wybrane obszary na świecie.

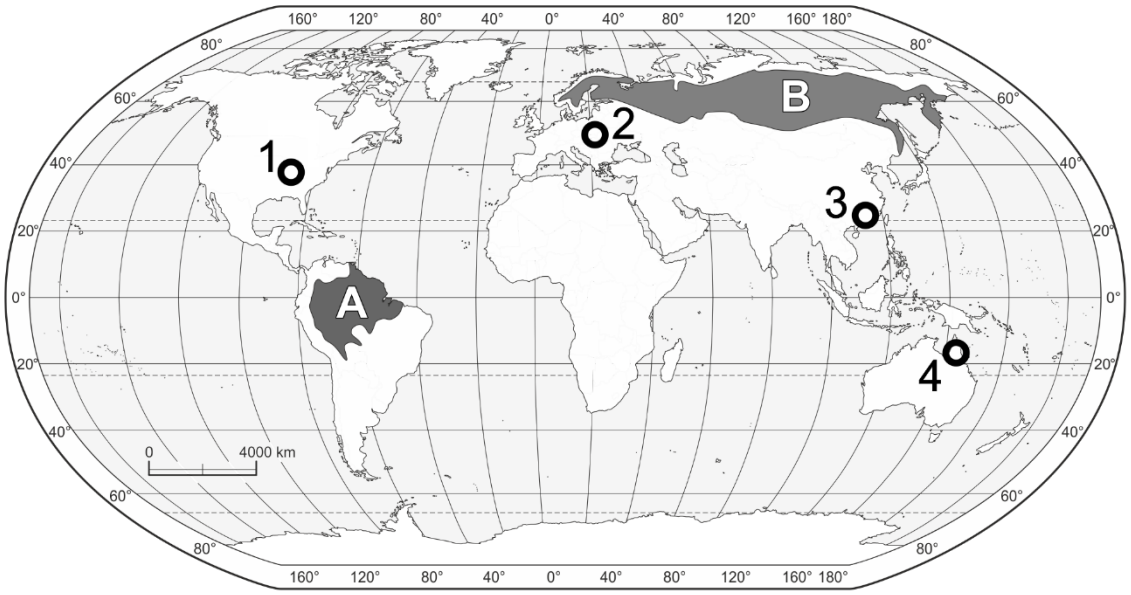

Na podstawie: *Atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa 2013.

Zadanie 22.1. (0–1)

Porównaj dwie naturalne formacje roślinne dominujące na obszarach oznaczonych literami A i B – wykaż jedno podobieństwo oraz jedną różnicę dotyczących ich charakterystycznych cech.

Podobieństwo:

.....

.....

Różnica:

.....

.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 22.2. (0–2)

Uzupełnij tabelę. Wpisz obok każdego opisu nazwę rośliny uprawnej, do której się on odnosi.

Lp.	Opis	Nazwa rośliny
1.	Roślina zbożowa, służąca również do produkcji biopaliw, charakterystyczna dla obszaru oznaczonego na mapie numerem 1.	
2.	Alimentacyjna roślina bulwiasta charakterystyczna dla obszaru oznaczonego na mapie numerem 2.	
3.	Jedna z roślin motylkowych, uprawiana głównie jako roślina oleista, charakterystyczna dla obszaru oznaczonego na mapie numerem 3.	
4.	Główna roślina cukrodajna, charakteryzująca się obecnością kłączy w glebie, uprawiana na obszarze oznaczonym na mapie numerem 4.	

Zadanie 23. (0–1)

Na diagramach przedstawiono głównych producentów bawełny i kukurydzy na świecie. Nie podano nazw najważniejszych producentów (A i B).

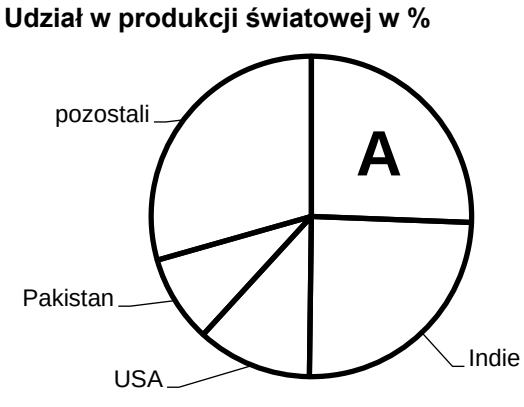

Producenci bawełny (włókno)

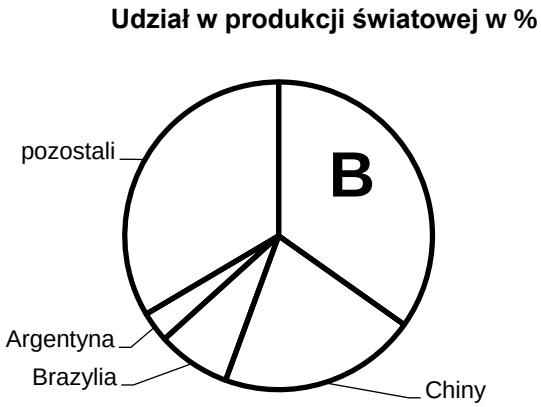

Producenci kukurydzy

Na podstawie: *Rocznik Statystyczny RP 2016*, Warszawa 2016.

Podaj dla każdej z upraw – bawełny i kukurydzy – nazwę głównego producenta oznaczonego na wykresach odpowiednio literą A i B.

A. ..... B. .....

Zadanie 24. (0–2)

Na wykresach A, B, C przedstawiono w % główne formy użytkowania gruntów w wybranych województwach Polski.

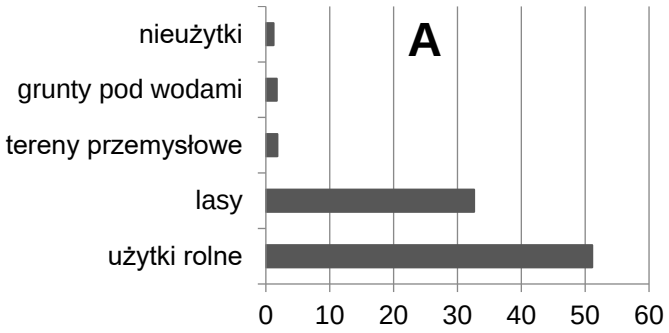

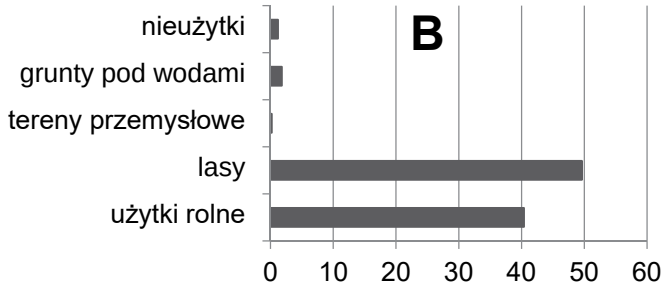

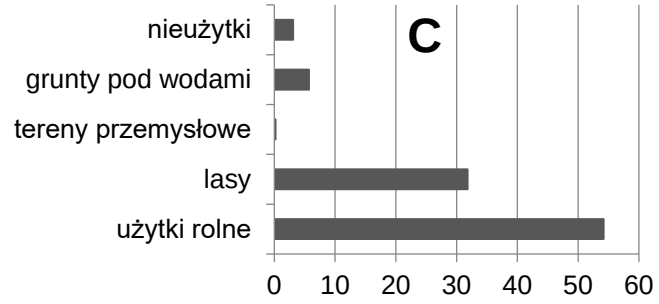

Na podstawie: *Regiony Polski*, Warszawa 2016.

Przyporządkuj wykresom A–C właściwe województwa, charakteryzujące się przedstawioną strukturą użytkowania gruntów. Województwa dobierz z podanych poniżej.

kujawsko-pomorskie warmińsko-mazurskie śląskie lubuskie

Wykres A .....

Wykres B .....

Wykres C .....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 25. (0–1)

Na mapie przedstawiono zróżnicowanie przestrzenne struktury wielkościowej indywidualnych gospodarstw rolnych według województw w 2013 roku.

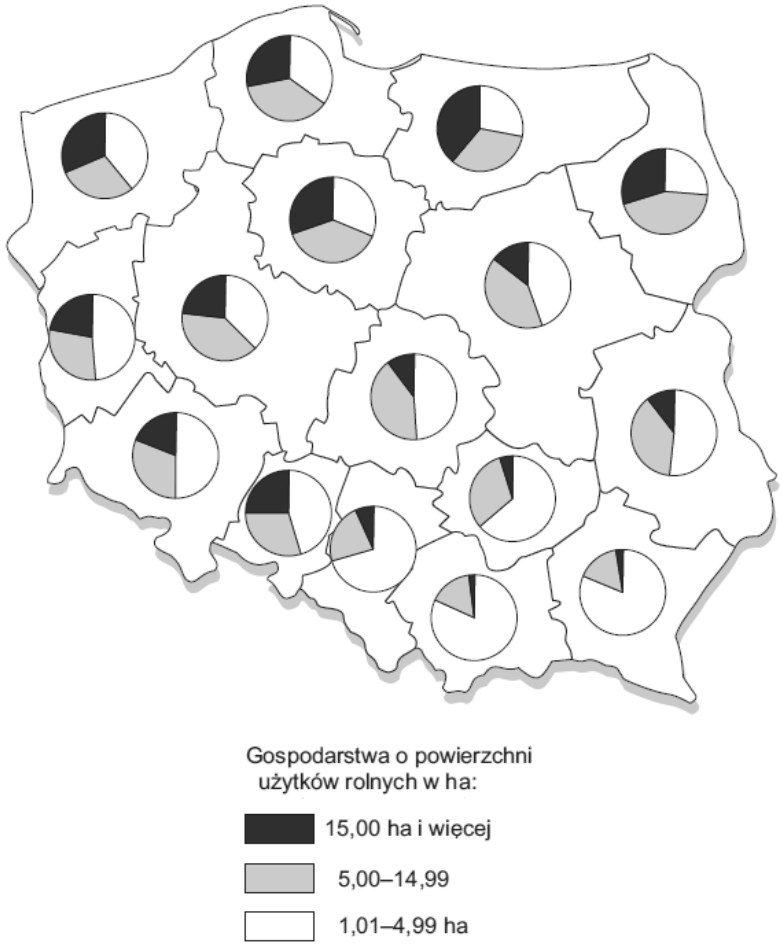

Na podstawie: *Mały Rocznik Statystyczny 2016*, Warszawa 2016.

Wyjaśnij, dlaczego struktura wielkościowa charakterystyczna dla województw południowo-wschodnich jest niekorzystna dla produkcji rolnej.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 26.

Zadanie wykonaj na podstawie wykresów (strona IV barwnego materiału źródłowego), na których przedstawiono strukturę wieku i płci ludności Polski w miastach i na wsi w 2015 roku, a literami A–D zaznaczono wybrane grupy wiekowe ludności.

Zadanie 26.1. (0–2)

Wskaż dwa podobieństwa i dwie różnice w strukturze demograficznej ludności miast i wsi.

Podobieństwa:

1. .....

.....

2. .....

.....

Różnice:

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadanie 26.2. (0–1)

Uzupełnij tabelę. Przyporządkuj do poniższych opisów grup ludności litery, którymi na wykresie oznaczono odpowiadające im grupy wiekowe.

Lp.	Opis grupy wiekowej ludności miast	Grupa wiekowa ludności (wpisz literę)
1.	Niż demograficzny, którego przyczyną było wejście w okres rozrodczy pokolenia wojennego oraz wzrost aktywności zawodowej kobiet.	
2.	Niż demograficzny będący następstwem zmiany modelu rodziny oraz małej liczebności pokolenia końca lat 60.	
3.	Wyż demograficzny, którego przyczyną było echo wyżu kompensacyjnego.	

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 27.

Na mapie numerami od 1. do 5. oznaczono wybrane państwa.

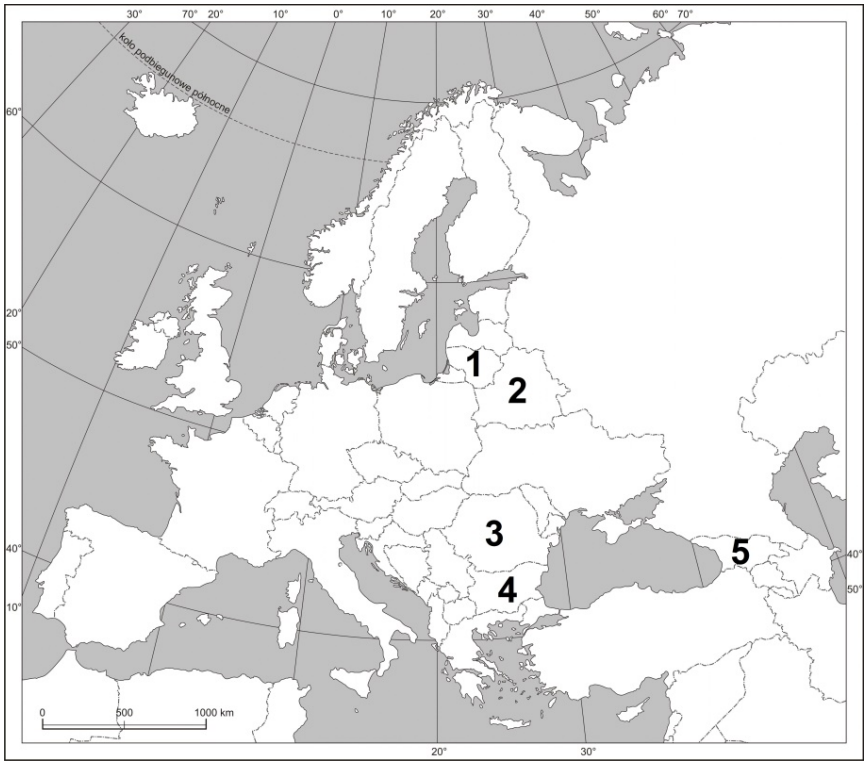

Zadanie 27.1. (0–2)

Dobierz spośród państw zaznaczonych na mapie po dwa państwa posługujące się urzędowo alfabetem łacińskim oraz cyrylicą. Podaj nazwy tych państw i wpisz numery, którymi oznaczono je na mapie.

Państwa posługujące się urzędowo alfabetem łacińskim:

Nazwa państwa: ..... numer na mapie .....

Nazwa państwa: ..... numer na mapie .....

Państwa posługujące się urzędowo cyrylicą:

Nazwa państwa: ..... numer na mapie .....

Nazwa państwa: ..... numer na mapie .....

Zadanie 27.2. (0–2)

Uzupełnij zdania. Wpisz w wyznaczonych miejscach właściwe określenia wybrane z podanych w nawiasach.

Większość państw zaznaczonych na mapie to państwa (*protestanckie / katolickie / prawosławne*) ..... . Do grupy języków romańskich należy język urzędowy, którym posługuje się ludność państwa oznaczonego na mapie numerem (*3 / 4 / 5*) ..... . Państwa oznaczone na mapie numerami 1 i 5 były w 1989 r. częścią (WNP / *ZSRR / Rosji*) ..... . Język rosyjski jest jednym z urzędowych języków w państwie oznaczonym na mapie numerem (*1 / 2 / 3*) ..... .

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 28.

Na mapie oznaczono wybrane państwa świata.

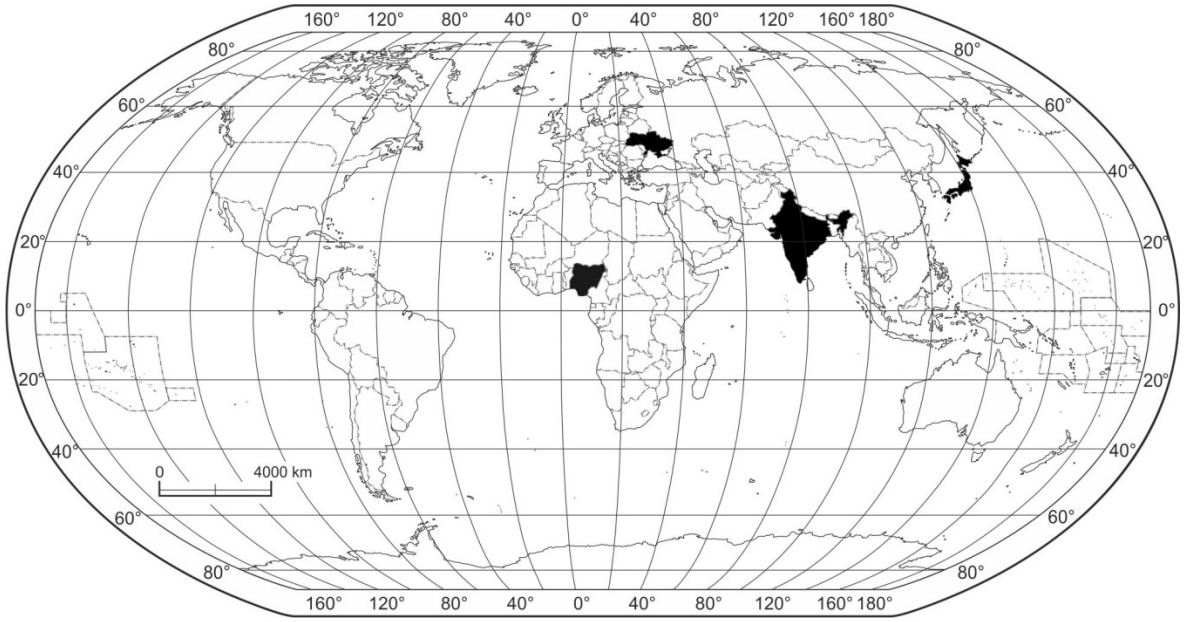

Na podstawie: *Atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa 2012.

Zadanie 28.1. (0–1)

W tabeli przedstawiono współczynniki urodzeń i zgonów (w promilach) dla trzech spośród zaznaczonych na mapie państw w latach 1995–2014.

Wpisz we właściwe komórki nazwy państw, których dotyczą informacje zamieszczone w tabeli.

	Nazwa państwa	Współczynnik	1995	2000	2005	2010	2014
A.		urodzeń	43,3	43,0	42,3	41,1	39,6
		zgonów	18,2	17,7	17,0	14,0	12,9
B.		urodzeń	28,2	26,5	24,1	21,6	20,0
		zgonów	9,6	8,7	8,1	7,6	7,3
C.		urodzeń	9,5	9,4	8,4	8,5	8,0
		zgonów	7,4	7,7	8,5	9,5	10,0

Na podstawie: www.stat.gov.pl

Zadanie 28.2. (0–1)

Sformułuj dwa problemy społeczno-ekonomiczne, które mogą wystąpić – ze względu na demografię – za 20 lat w państwie oznaczonym w tabeli literą A.

1. .....

.....

2. .....

.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 29. (0–2)

Na mapie zaznaczono wybrane obszary wydobywania: ropy naftowej, rud miedzi, siarki i węgla brunatnego.

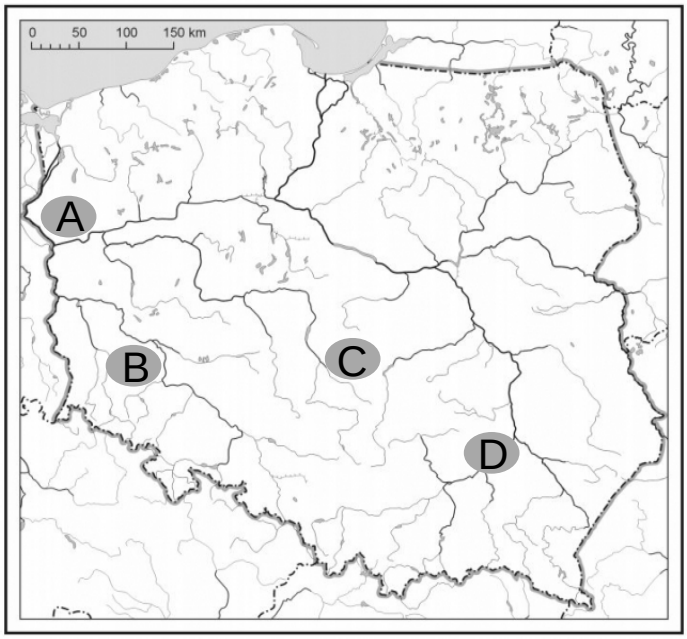

Na podstawie: *Atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa 2012.

Uzupełnij tabelę. Podaj nazwy surowców, których zmiany wielkości produkcji przedstawiono w tabeli, oraz wpisz literę, którą oznaczono ma mapie wybrany obszar jego wydobycia.

Nazwa surowca	Produkcja w tys. ton				Wybrany obszar wydobywania (wpisz literę)
	2000 r.	2005 r.	2010 r.	2017 r.	
	28503	32019	30805	32781	
	653	848	686	996	
	1369	802	517	663	

Na podstawie: www.stat.gov.pl

Zadanie 30. (0–2)

Zadanie wykonaj na podstawie wykresów (strona IV barwnego materiału źródłowego), na których przedstawiono strukturę produkcji energii w 2017 r. według źródeł pozyskania w Europie i w dwóch wybranych regionach gospodarczych świata, wybranych spośród poniższych:

- Ameryka Południowa i Środkowa
- Azja Południowo-Wschodnia i Australia
- Bliski Wschód
- Afryka.

Przyporządkuj wykresom A i B właściwe regiony gospodarcze świata, wybrane spośród podanych powyżej. Odpowiedź uzasadnij.

Wykres A:

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

Wykres B:

.....

Uzasadnienie:

.....

.....

.....

.....

.....

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 31.1. (0–1)

Nakłady finansowe, których wymaga rozwój przemysłu, można ograniczać m.in. poprzez lokalizowanie i koncentrację zakładów w jednej aglomeracji.

Uzasadnij, jakie dwie korzyści dla przemysłu wynikają z lokalizowania zakładów przemysłowych w tej samej aglomeracji.

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadanie 31.2. (0–1)

Jednym ze skutków koncentracji zakładów przemysłowych dla środowiska przyrodniczego jest zwykle wzrost jego zanieczyszczenia i natężenia w nim hałasu.

Uzasadnij dwoma argumentami, że koncentracja w tej samej aglomeracji zakładów przemysłowych i firm im towarzyszących może prowadzić do skutków pozaprzyrodniczych niekorzystnych dla mieszkańców i rozwoju aglomeracji.

1. .....

.....

2. .....

.....

Zadanie 32. (0–1)

W wyniku przegrodzenia Nilu Wysoką Tamą Asuańską powstał sztuczny zbiornik zaporowy. Jego utworzenie pozwoliło uregulować bieg Nilu.

Dokończ zdanie. Zaznacz odpowiedź A albo B oraz jej uzasadnienie spośród odpowiedzi 1–3.

Jednym ze skutków wybudowania tamy i sztucznego zbiornika na Nilu jest

A.	brak konieczności sztucznego nawadniania pól w dolinie Nilu poniżej zbiornika,	ponieważ	**1.**	woda i osady ze zbiornika stale zasilają pola uprawne, dzięki czemu podnosi się ich żyzność i urodzajność.
			2.	wzrosła wilgotność klimatu i nie występują braki wody w glebie.
B.	zagrożenie dla rozwoju delty Nilu,		**3.**	część osadów jest zatrzymywana w zbiorniku i nie nadbudowuje delty.

Zadanie 33. (0–2)

W tabeli przedstawiono opisy wybranych organizacji międzynarodowych.

Przyporządkuj do każdego opisu nazwę właściwej organizacji międzynarodowej oraz jedno państwo członkowskie. Nazwy organizacji oraz państw wybierz z podanych poniżej.

Organizacje międzynarodowe: OPEC, NATO, NAFTA, Mercosur.

Państwa: Algieria, Argentyna, Cypr, Kanada, Norwegia.

Opis	Organizacja	Państwo członkowskie
Organizacja, która powstała w 1960 roku, zrzesza państwa wydobywające ropę naftową. Jej celem jest kontrolowanie cen tego surowca poprzez wspólną politykę podażową. Działania tej organizacji przyczyniły się do dużych wzrostów cen ropy naftowej i kryzysu energetycznego zwłaszcza w latach 70. XX wieku.		
Układ między kilkunastoma państwami, w których dominują języki romańskie. Został utworzony w latach 90. XX wieku traktatem z Asuncion. Służy wzmacnianiu więzi gospodarczych i znoszeniu barier celnych. Należą do niego też państwa stowarzyszone, korzystające ze strefy wolnego handlu.		
Międzynarodowa umowa o wolnym handlu kilku państw. Układ działa od pierwszej połowy lat 90. XX wieku. Organizacja nie tworzy struktur rządowych, a jej prawo nie jest nadrzędne wobec praw narodowych. Zniesienie stawek celnych dotyczy jedynie handlu między sygnatariuszami paktu i nie oznacza wspólnej polityki celnej wobec innych państw.		

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 34. (0–1)

Na wykresach przedstawiono wartości PKB ogółem oraz na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej dla Polski i wybranych sąsiadów naszego kraju, oznaczonych numerami 1–5 w roku 2007 oraz w roku 2016.

Wykres A

PKB ogółem

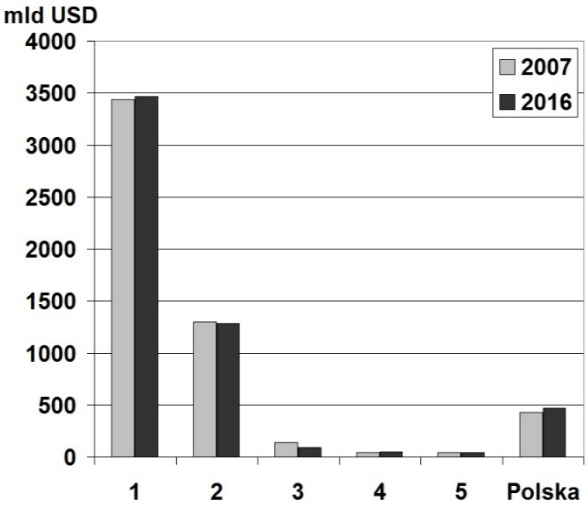

Wykres B

PKB na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej

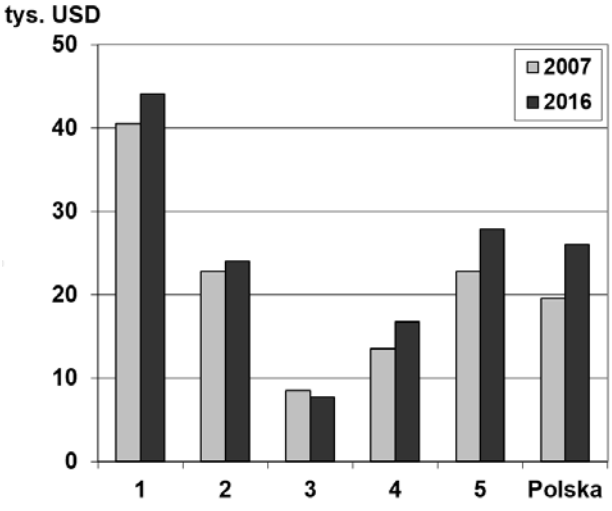

Na podstawie: www.pl.tradingeconomics.com

Oceń, czy poniższe informacje są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

1.	Im w państwie jest wyższa globalna wartość PKB, tym wyższy jest PKB na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej.	**P**	**F**
2.	W krajach uboższych PKB na 1 mieszkańca według parytetu siły nabywczej ma większą wartość niż PKB na 1 mieszkańca według kursu walut.	**P**	**F**
3.	Największy partner Polski w handlu zagranicznym charakteryzuje się zarówno najwyższym PKB ogółem, jak i najwyższym PKB na 1 mieszkańca.	**P**	**F**

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 35. (0–2)

Na mapie zaznaczono państwa, z których kraje Unii Europejskiej importują wybrane towary.

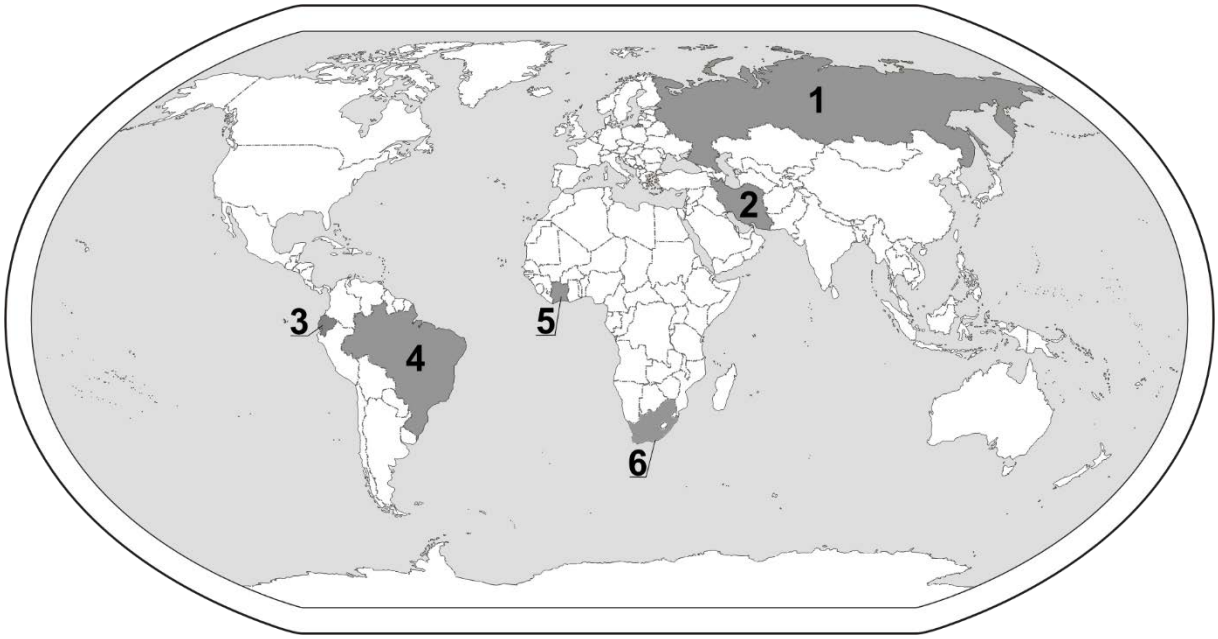

Na podstawie: *Atlas geograficzny dla szkół ponadgimnazjalnych*, Warszawa 2013.

Uzupełnij tabelę. Wpisz obok importowanego towaru:
- **nazwę państwa, które jest jego głównym eksporterem**
- **numer, którym oznaczono na mapie państwo będące jego głównym eksporterem**
- **rodzaj dominującego środka transportu, którym jest on sprowadzany do krajów Unii Europejskiej.**

Nazwy państw oraz dominujących środków transportu wybierz z podanych poniżej.

Państwa (eksporterzy):
Ekwador, Iran, Laos, Turkmenistan, Wybrzeże Kości Słoniowej

Środek transportu:
A. rurociąg, B. samolot, C. statek – masowiec, D. statek – tankowiec, E. trawler

Importowany towar	Nazwa państwa – eksportera towaru	Położenie państwa (wpisz numer)	Środek transportu (wpisz literę)
Banany			statek – chłodnicowiec
Rudy żelaza	Brazylia		
Kakao			statek – kontenerowiec
Diamenty	RPA		

BRUDNOPIS *(nie podlega ocenianiu)*

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl
Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl
Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl